

***ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ***

***ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
СОЛАРНОГ ПАРКА „АЛАКИНЦЕ“***

ФЕБРУАР 2025.

ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ СОЛАРНОГ ПАРКА „АЛАКИНЦЕ“ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Носилац израде:

Општина Сурдулица

Обрађивач:

ТЕКИНГ д.о.о. Ниш

Руководилац израде извештаја:

Невена Петровић, дипл.инж.зашт.жив.сред.

С А Д Р Ж А Ј

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
I Полазне основе Стратешке процене	2
1.1. Кратак преглед садржаја и циљева Плана и односа са другим планским документима	2
1.1.1 Предмет Плана	
1.1.2 Садржај Плана	
1.1.3 Циљеви заштите, развоја и уређења у Плану	
1.1.4 Однос према другим документима – стратегијама, плановима и програмима	
1.2. Преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју на које се извештај односи	3
1.3. Карактеристике животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају	5
1.4. Разматрана питања и проблеми заштите животне средине у Плану и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене	7
1.5. Приказ припремљених варијантних решења која се односе на заштиту животне средине у плану и програму, укључујући варијантно решење нереализовања Плана и најповољније варијантно решење са становишта животне средине	8
1.6. Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битне са становишта циљева и процене могућих утицаја стратешке процене	9
II Општи и посебни циљеви и избор индикатора	9
2.1. Полазишта и основе општих и посебних циљева	9
2.2. Избор посебних циљева и индикатора	9
III Процена могућих утицаја на животну средину	10
3.1. Евалуација карактеристика и значаја утицаја стратешких опредељења	11
3.2. Кумулативни и синергетски ефекти	13
3.3. Опис мера за предупређење и смањење негативних и повећање позитивних утицаја на животну средину	14
IV Смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину	16
V Програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана	16
5.1. Мониторинг систем за контролу квалитета вода	17
5.2. Мониторинг систем за контролу квалитета ваздуха	17
5.3. Мониторинг систем за контролу квалитета земљишта	18
5.4. Мониторинг буке	18
5.5. Мониторинг природних вредности	18
VI Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради Стратешке процене	19
VII Приказ начина одлучивања	19
VIII Учесће заинтересованих страна у поступку израде и разматрања Извештаја о Стратешкој процени	20
IX Закључци - завршни, нетехнички резиме	21
9.1. Приказ закључака Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину	21

Списак табела у Извештају о стратешкој процени

Табела 1. Циљеви и индикатори Стратешке процене

Табела 2. Ознаке посебних циљева Стратешке процене

Табела 3. Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Табела 4. Критеријуми за вредновање просторних размера утицаја

Табела 5. Скала за процену вероватноће утицаја

Табела 6. Планска решења обухваћена проценом утицаја

Табела 7. Процена величине утицаја Плана на животну средину

Табела 8. Процена просторних размера утицаја Плана на животну средину

Табела 9. Процена вероватноће утицаја Плана на животну средину

Табела 10. Процена времена трајања утицаја Плана на животну средину

Табела 11. Збирни утицаји Плана на животну средину

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Извештај о стратешкој процени утицаја Плана детаљне регулације соларног парка „Алакинце“ на животну средину (у даљем тексту: Стратешка процена), припремљен је на основу Одлуке о изради Плана детаљне регулације соларног парка „Алакинце“ („Сл. лист Града Враћа“ бр. 99/23).

Стратешка процена развојних планова и програма ради се на основу Закона о Стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 135/04 и 88/10) (у даљем тексту: Закон). Закон је усклађен са европским директивама у овој области и у њему су директно имплементиране одредбе Директиве ЕУ 2001/42/ЕЦ (The Strategic Environmental Assessment Directive - European Directive 2001/42/EC on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment). Самим тим, применом ове Директиве је утврђена обавеза израде стратешке процене утицаја планских докумената на животну средину према одређеним критеријумима, релевантним у области заштите животне средине, природних и културних добара и вредности. Поред тога, ова Стратешка процена усклађена са Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 – испр., 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 – одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23), начелима заштите и одрживог коришћења природних ресурса, вредности и добара утврђених чланом 5. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10 – испр., 14/16, 95/18 – др. закон и 71/21), Уредбом о режимима заштите („Службени гласник РС“, бр. 31/12), Законом о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11 – др. закони, 99/11 – др. Закон, 6/20 – др. закон, 35/21 – др. закон и 129/21 – др. закон), Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 – др. закон и 95/2018 – др. закон), Законом о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 – др. закон), Законом о туризму („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 17/19), одредбама Закона о Просторном плану Републике Србије („Службени гласник РС“, број 88/10), Уредбом о утврђивању Водопривредне основе Републике Србије („Службени гласник РС“, број 11/02), Уредбом о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/10) и другим важећим одлукама и стратегијама Владе, актима и документима.

План детаљне регулације соларног парка „Алакинце“ (у даљем тексту: План) израђује се ради разраде локације и стварања планских услова за изградњу соларног парка, подизања нивоа инфраструктурне опремљености, заштите животне средине и очувања природних и културних вредности.

Ова Стратешка процена представља резултат вредновања могућих утицаја приоритетних планских решења и пропозиција на заштиту природе и заштиту животне средине.

Стратешка процена представља инструмент заштите животне средине, тако што се у почетним фазама доношења одлука о будућем развоју укључују питања заштите (природе, животне средине, културних добара), што резултира претходним усаглашавањем заштитних и развојних интереса. Стратешком проценом обезбеђује се виши ниво заштите животне средине и интеграције захтева заштите и развојних потреба и интереса, уграђивањем начела и циљева заштите у планске документе у циљу достизања одрживог развоја.

Стратешком проценом нарочито је омогућено:

- *остваривање бољег, прихватљивог баланса између просторно-еколошких, социо-економских и политичких фактора,*
- *разматрање значајних утицаја варијантних решења Плана на животну средину и оцена (евалуирање) планских решења у односу на циљеве заштите (природних добара и непокретних културних вредности);*
- *дефинисање посебних мера заштите природе и животне средине, као и праћење остваривања (мониторинг) ових мера на планском подручју;*
- *активно укључивање заинтересованих актера (интересних група) у процес доношења одлука (активна партиципација) о будућем развоју, имајући у виду оптимално решење са становишта заштите природе и животне средине, а у складу са принципима Архуске конвенције;*
- *даљу разраду инструмената заштите природе и животне средине, уз дефинисање смерница, односно даљих активности на нижим хијерархијским нивоима.*

Стратешка процена представља инструмент просторног планирања и планирања заштите животне средине којим се интегришу циљеви и принципи одрживог развоја у просторним плановима, у циљу потпуног спречавања или ограничења негативних утицаја на животну средину, здравље и квалитет живота људи, биодиверзитет, геодиверзитет, станишта и природна и непокретна културна добра.

Стратешком проценом утврђују се ефекти ширег значаја (кумулятивни и синергетски), утврђују се оквири за анализу утицаја конкретних пројеката, укључујући и претходну идентификацију проблема и утицаја који заслужују виши степен детаљности у истраживању; утврђује хијерархијски оквир за даље спровођење поступка и активности заштите животне на планском подручју; и омогућава се варијантна разрада планских решења.

У изради Стратешке процене примењени су принципи одрживог развоја, еколошке одрживости, економске оправданости и социјалне прихватљивости. С друге стране, одредбама Закона утврђена су начела Стратешке процене, и то начела: одрживог развоја, интегралности, предострожности, хијерархије и координације, учешћа јавности. Овим начелима обезбеђује се свеобухватни инструментаријум и оквир за усклађивање техно-економских, друштвених и природних система у целокупном развоју, укључујући и локационе факторе просторног развоја.

Укључивањем услова заштите животне средине и заштите природе у План кроз инструмент Стратешке процене, даје се обавезујући - интегрални оквир заштите преваходно природних вредности и параметара квалитета животне средине, реализацијом кроз одговарајуће међусекторске планове, програме и пројекте. С тим у вези, свако од приоритетних планских решења је дефинисано у потпуности у складу са захтевима заштите животне средине и заштите природе. С друге стране, реализација тих планских решења ће спречити или смањити постојеће негативне утицаје на природне вредности и животну средину. Између осталог, ова стратешка процена је мапирала изворе загађења и дала могућности за њихово ублажавање или потпуно отклањање применом прописаних мера заштите квалитета параметара животне средине.

У поступку Стратешке процене остварена је координација између заинтересованих органа и организација, као и неопходне консултације са актерима просторног развоја и добијени услови и мишљења од релевантних субјеката.

У складу са законским одредбама и европском праксом, Извештај о Стратешкој процени обрађује:

- *полазне основе Стратешке процене,*
- *опште и посебне циљеве Стратешке процене и избор индикатора,*
- *процену могућих утицаја са описом мера предвиђених за смањење негативних утицаја на животну средину,*

- смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину,
- програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана,
- приказ коришћене методологије и тешкоће у изради Стратешке процене,
- приказ начина одлучивања, опис разлога одлучујућих за избор датог Плана са аспекта разматраних варијантних решења и приказ начина на који су питања животне средине укључена у План,
- закључке до којих се дошло током израде Извештаја о Стратешкој процени, који су представљени на начин разумљив јавности (формулисани као нетехнички резиме) и други подаци од значаја за Стратешку процену.

Овај елаборат представља резултат провере, разјашњења и унапређења примене принципа одрживог развоја и заштите природних и културних вредности и животне средине у изради Плана, уз уважавање услова и стручних препорука органа и институција и мишљења грађана који се односе на потребу елиминисања или ограничавања негативних ефеката на природне и културне вредности и животну средину и квалитет живота становника подручја Плана, уважавајући при томе следеће циљеве: заштиту и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и одрживу животну средину, просторно-функционалну интегрисаност и обнављање/јачање веза са окружењем, интегрисање интереса заштите и развоја, унапређење саобраћајне приступачности, инфраструктурне и комуналне опремљености, развој културног и регионалног идентитета, унапређење територијалне кохезије, субвенционисаност и јавно-приватно партнерство, перманентну едукацију грађана и администрације и учешће јавности у одлучивању, заштиту јавног интереса, јавних добара и добара у општој употреби и релативизацију конфликта у заштити природних и културних вредности и одрживом развоју локалних заједница као, и у односу на развој других посебних намена обухваћеног подручја.

Закључак Извештаја је да су ти циљеви (уз услов спровођења мера за отклањање негативних ефеката појединих решења) оствариви и да изабрана и утврђена планска решења неће угрозити вредности природног и културног наслеђа и животне средине, уз јасну препоруку о доследној примени Плана и смерница које се односе на очување животне средине, уређење простора и коришћење природних ресурса.

I Полазне основе Стратешке процене

Полазне основе Стратешке процене обухватају:

- 1) кратак преглед предмета, садржаја и циљева Плана и односа према другим планским документима;
- 2) преглед постојећег стања и квалитета животне средине подручја на које се Извештај односи;
- 3) карактеристике животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају;
- 4) разматрана питања и проблеме заштите животне средине у Плану и образложење разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене;
- 5) приказ и оцену припремљених варијантних решења у односу на заштиту животне средине у Плану, укључујући варијантно решење нереализовања Плана и најповољније решење са становишта заштите природе, културних вредности и животне средине;
- 6) резултате претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битне за Стратешку процену.

1.1. Кратак преглед садржаја и циљева Плана и односа са другим планским документима

1.1.1 Предмет Плана

Предмет Плана представља подручје чијом су оквирном границом Плана обухваћене следеће катастарске парцеле:

1939,1940,1941,1942,1943,1944,1945,1946,1947/1,1947/2,1948,1949,1950,1951,1952,1953,1954,1955,1956,1957,1958,1959,1960,1961,1968,1969,1970,1971,1972,1973,1974,1975,1976,1977,1978,1979,1980,1981,1982,1983,1984,1985,1986,1987,1988,1989,1990,2009,2010,2011,2012,2013,2014,20

15,2016,2017,2018,2233,2234,2235,2236,2237,2265,2266,2267,2268,2269,2270,2271,2272,2273,2274,2275,2276,2277,2278,2279,2280,2281,2282,2283,2284,2285,2315,2316,2324, делови КП 2311,2312,2313,2314,2331,2332, све у К.О.Алакинце;
1581,1582,1583,1584,1585,1586,1587,1588,1589,1590,1591,1592,1606,1607,1608,1609,1610,1611,1612,1613,1614,1615,1616,1617,1618,1619,1620,1621,1622,1623,1624,1625,1626,1627,1628,1629,1630,1631,1632,1633,1634,1635,1636,1637,1638,1639,1640,1641,1642,1643,1644,1645,1646,1647,1648,1649,1650,1651,1652,1653,1654,1655,1656,1657,1658,1659,1660,1661, делови КП 1672,1679,1680,1681,1682,1683, све у К.О.Дугојница;
КП 664,665,700,701,702,703, делови КП 812 и 813, све у К.О. Калабовце.
Овако одређена граница Плана, са оквирном површином обухвата око 44ха, је прелиминарна. Коначна граница ће се утврдити и дефинисати приликом припреме и верификације нацрта Плана.

1.1.2 Садржај Плана

У изради Плана и овог Извештаја о Стратешкој процени примењен је приступ интегралног и континуалног планирања са нагласком на тражењу мере одрживости кроз интеграцију циљева и потреба заштите природних вредности, очувања постојећег квалитета животне средине, квалитета живота становника и друштвено-економског развоја. Као кључни развојни ослоњци разматрани су заштита природе, природних вредности и животне средине као приоритетне активности са којима ће бити усклађене све друге активности на подручју Плана.

1.1.3 Циљеви Плана

Основни циљ израде Плана је стварање планског основа за изградњу инфраструктурног постројења соларне електране у границама обухвата Плана и прикључење на постојећи дистрибутивни систем електричне енергије (ДСЕЕ).

Основни циљ разрађен је кроз серију међузависних приоритета, односно посебних циљева, и то:

- анализа просторних и функционалних могућности и ограничења за изградњу планираних садржаја;
- дефинисање организације комплекса и правила за изградњу свих планираних садржаја;
- дефинисање начина повезивања инфраструктурног постројења на дистрибутивни систем електричне енергије (ДСЕЕ)
- дефинисање услова за инфраструктурно и друго опремање простора и прикључење на саобраћајну мрежу у окружењу;
- сагледавање утицаја планираног комплекса на природну средину, насеља у непосредном и ширем окружењу, путну и инфраструктурну мрежу и дефинисање услова заштите простора.

1.1.4 Однос према другим документима

Плански основ за израду Плана представљају **Друге измене и допуне Просторног плана општине Сурдулица** („Сл. гласник града Врања" бр. 34/12 и 11/23) којима је прописана обавеза даље планске разраде планом детаљне регулације и по којима значајан ресурс обновљивог извора енергије представља коришћење енергије сунца за производњу електричне енергије, за шта постоје природне предиспозиције појединих делова општине Сурдулица.

1.2. Преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју на које се извештај односи

1) Геолошке карактеристике и рудно богатство

Планско подручје налази се западно од самог насељеног места општине Сурдулица, између самог насеља Алакинце и Калабовце, у средишњем делу. Основна геолошка својства ширег планског подручја показују да се ради о претежно добро сложеној, добро консолидованој, слабије оводњеној, добро оцедитој и стабилној средини. Распрострањени су комплекси рстреситих и меких квартарних наслага претежно велике деформабилности. Према генетској припадности ради се о падинским и падинско-флувијалним наслагама. Литогенска врста: Речно-терасни седименти-комплекс хипсометријски и фацијално нерашчлањен. Литогенски опис: пескови, шљункови и песковите

глине. Постоје привремена позајмишта грађевинског и украсног камена, дробине и глине за локалне потребе, експлоатација и коришћење тресета.

2) Геоморфолошке карактеристике

Територија Плана налази се унутар замишљеног троугла чија су темена сеоска насеља Алакинце (источни део), Калабовце (западни део) и Дугојница (јужни део), што све заједно чини завршни део Врањске котлине. Просечна надморска висина је око 425m_{n.v.}, са падом у правцу југоисток северозапад.

3) Хидрогеолошке и хидрографске карактеристике

На самом планском подручју са источне стране, на удаљености од око 1600m, у правцу север-југ, пружа се Масуричка река, док је са западне стране обухвата Калабовска река. Обе спадају у десне притоке Јужне Мораве.

4) Биљни и животињски свет, биодиверзитет

Биодиверзитет Општине Сурдулица је условљен биогеографским положајем, отвореношћу територије према другим регионима у окружењу, као и историјским процесима флорогенезе и фауногенезе. Простор општине Сурдулица припада појасу европских, широколисних листопадних шума, биому балканско-средњевропских листопадних шума. Доминантна биљна врста на овом подручју је *буква*, њена горња граница распрострањености најчешће је између 1300 и 1400m_{n.v.} Ове шуме, по правилу, покривају стрме падине, а на билима и косама, сем њих, има и травних заједница. Тресетно земљиште погодује врстама тресетне траве, маховине, зукве, шевара, барског љутића, раставића, крупног маслачка и врбе. Посебну вредност представља диверзитет лековитог биља (валеријана, мајчина душица, боровница, раставић, кантарион, босиљак, шипак, нана, зова, купина, коприва, чемерика) и медоносног биља (медоносне траве попут дивље детелине и маслачка и плодови разног воћа-јагода, купина, малина, шљива, јабука). Од дивљих животиња на ширем планском подручју посебно је богата фауна птица (125 регистрованих врста, од којих је по међународним принципима заштићено преко 60 врста) попут славуја, сенице, јастреба, вроне, чапље, роде и дивље пловке. Егзистирају и срна, дивља свиња и зец. Од ретких и угрожених врста фауне сисара, посебно се издвајају вук, видра, текуница и др.

5) Клима и климатске карактеристике

На подручју општине Сурдулица разликују се две климата: умереноконтинентални и субпланински. Делови територије, који су ниже надморске висине, предео око Масуричког поља, имају умерено-континенталну климу, док делови са вишим надморским висинама, Власина и околне планине имају карактеристике субпланинске климе. Умерено континенталну климу карактеришу изражена четири годишња доба, док субпланинску климу одликују дуге и хладне зиме, кратка и свежа лета и кратка прелазна годишња доба.

6) Земљиште

Што се тиче састава земљишта на ширем подручју Плана, на брдовитом тлу и већем делу простора распрострањене су смонице и гајњаче, које су код великих нагиба углавном еродирани и деградирани услед крчења шума. Масуричко поље и долину реке Врле са притокама одликују алувијалне равни, са пуно хумуса. Гајњача је нарочито заступљена у сливу Божичке реке. На већој висини гајњаче прелазе у подзоласто земљиште на коме су заступљене листопадне шуме букве и брезе. На планинским врховима хумусно, силикатно земљиште - тамни подзол погодује травнатој вегетацији и боровници.

7) Воде, ваздух и бука

Загађивање *вода* на ширем планском подручју потиче од отпадних насељских вода и дивљих депонија. На загађење *ваздуха* ширег подручја утичу одвијање саобраћаја, дивље депоније и индивидуална ложишта. Друмски саобраћај представља извор загађујућих материја угљен монооксида, угљен-диоксида и чађи. Потенцијални извори *буке* на ширем планском подручју везани су за одвијање друмског саобраћаја.

8) Геосеизмичност

Постоји одређена опасност од земљотреса с обзиром да је интензитет сеизмичког хазарда на подручју општине Сурдулица, за повратни период од 475 година у VIII категорији (ЕМС скала). Ове вредности указују да је највећи део подручја угрожен земљотресима који могу изазвати оштећења објеката. У периоду од 1456. до 2012. године забележене су вредности земљотреса на ширем подручју Плана између 4,0 и 4,5 MW (MW – скала моментне магнитуде).

9) Рецентни геоморфолошки процеси

Као један од ограничавајућих фактора развоја на подручју општине Сурдулица јавља се опасност од поплава на које највећи утицај имају кише великог интензитета тј. време високих падавина, ако дуже трају, отапање снежног покривача, услед продора топлих ваздушних маса у пролеће, што изазива нагло повећање протичања и проблем неконтролисаних сече шума које су најбољи регулатори отицања вода.

10) Остале природне непогоде и пожари

Шире подручје Плана је изложено потенцијалној опасности од природних непогода, у првом реду изазваних интензивним снежним падавинама, као и другим атмосферским непогодама и опасностима од бујичних поплава, одрона, клизања земљишта, ерозија, града, земљотреса и др. Подручје предела је веома изложено ризицима од избијања шумских пожара, јер се најчешће пале напуштене ливаде и пашњаци. У највећем броју случајева, људски фактор је узрок избијања пожара који директно угрожавају живи свет подручја.

1.3. Карактеристике животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају

Подручје општине Сурдулица се у погледу квалитета животне средине одликује очуваном природом и релативно незагађеном животном средином. На подручју општине је успостављен мониторинг већег броја параметара животне средине (ваздух, бука, воде, нејонизујућа зрачења, земљиште и отпад). Могући загађивачи на ширем планском подручју који имају повремену утицај на животну средину су: грејање на чврста горива у току зиме (тачкасти извори загађења), индустрија, тј. загађивање из индустријских погона (тачкасти извори загађења), саобраћај, тј. загађивање издувним гасовима моторних возила (линијски извор загађења), неконтролисано испуштање отпадних и фекалних вода без предtretмана на руралном подручју и дивље депоније у сеоским насељима.

Квалитет ваздуха општина Сурдулица прати од 2016. године према Програму контроле ваздуха. Загађење ваздуха на ширем подручју јавља се повремено као последица грејања на чврста горива у зимском периоду, због рада неких индустријских загађивача и због повећане концентрације издувних гасова моторних возила на државним и локалним путевима. Планском обухвату, у оквиру кога је планиран соларни парк приступа се преко магистралног пута 441, ПБ реда, са јужне стране обухвата. Мањи део простора заузимају саобраћајне површине у смислу локалних некатегорисаних путева. Са северне стране пружа се некатегорисани пут, на катастарској парцели број 808 КО Калабовце. Изван планског обухвата, у непосредној близини са јужне стране пролази Државни пут II Б реда број 441, локални пут, који који повезује Владичин Хан са Сурдулицом. Са северне стране, али изван обухвата Плана пружа се општински пут који повезује Калабинце и Аакинце. У оквиру обухвата планског документа не постоји изграђени дистрибутивни гасовод. Повећањем производње енергије из обновљивих извора (енергија сунца) позитивно се утиче на смањење загађења ваздуха и емисију гасова који изазивају ефекат стаклене баште.

Према Програму контроле квалитета ваздуха на територији општине Сурдулица за 2023. годину на мерном месту Индустријско насеље „Бело Поље“ измерене вредности амонијака (NH₃) и хлороводоника (HCL) нису усаглашене са референтном вредношћу прописаном Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл.гласник РС“ бр. 11/10, 75/10 и 63/13) за период узорковања од 10.02.2023. до 24.02.2023.године, као и од 18.04.2023. до 02.05.2023.године.

На квалитет воде утичу неконтролисано испуштање отпадних и фекалних вода на руралном подручју без икаквог третмана. Подземне воде су угрожене процедурним водама са депонија, са пољопривредног земљишта, из несанитарних септичких јама и др. Општина је усвојила Програм праћења квалитета површинских и отпадних вода. У оквиру обухвата планског документа не постоји изграђена фекална канализација нити атмосферска цевна канализација (кишне воде). У близини самог планског подручја налазе се Масуричка и Калабовска река, чије воде се не узоркују у оквиру Програма праћења квалитета површинских и отпадних вода.

Квалитет земљишта се прати у континуитету. Загађење земљишта се јавља као последица одвијања саобраћаја, изливања отпадних вода, процедурних вода са депоније и сметлишта, услед третирања пољопривредног земљишта вештачким ђубривом и пестицидима. Јављају се повремени прекорачења граничних вредности за кобалт, бакар, кадмијум, олово и полихлороване бифениле на подручју општине Сурдулица, а посебно поред државних путева. Загађење земљишта настаје због нерационалне употребе различитих препарата у пољопривреди,

као и загађивање од воде и депонија. Такође приликом прскања обрадивих површина различитим препаратима долази до загађења земљишта.

Извештај о анализи земљишта на територији општине Сурдулица за 2022. годину показује следеће: присуство бакра, никла, цинка и олова у једном узорку земљишта више је од кориговане граничне вредности прописане Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Сл. гласник РС“ бр. 30/18 и 64/19), али је ниже од кориговане ремедијационе вредности; присуство пестицида (Σ DDE, DDD, DDT) у три узорка више је од кориговане граничне вредности прописане Уредбом, али је ниже од кориговане ремедијационе вредности.

Бука и вибрације јављају се махом дуж саобраћајница (линијских извора буке) где се не спроводе мере заштите од буке и вибрација, као и у центру општине. Општина Сурдулица прати ниво буке према Програму мониторинга стања нивоа буке у животној средини.

Извештај о мерењу буке у животној средини на територији општине Сурдулица за 2021. годину показао је следеће резултате за мерења у граду на 15 мерних места: меродавни ниво звучног притиска испитаног звучног извора М10 прелази дозвољени ниво за зону подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови, за дан; меродавни нивои звучног притиска испитаних звучних извора М3 и М14 прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбених подручја за дан; меродавни ниво звучног притиска испитаног звучног извора М15 прелази дозвољени ниво за зону пословно-стамбених подручја, трговинско-стамбених подручја и дечија игралишта, за дан; меродавни ниво звучног притиска испитаног звучног извора М11 прелази дозвољени ниво за зону Градски центар, занатска трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, за дан; меродавни нивои звучног притиска испитаног звучних извора М3 и М14 прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбених подручја, за вече; меродавни ниво звучног притиска испитаног звучног извора М5 прелази дозвољени ниво за зону пословно-стамбених подручја, трговинско-стамбених подручја и дечија игралишта, за вече; меродавни нивои звучног притиска испитаних звучних извора М1 и М10 прелазе дозвољени ниво за зону подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови, за ноћ; меродавни нивои звучног притиска испитаних звучних извора М3 и М9 прелазе дозвољени ниво за зону чисто стамбених подручја за ноћ; меродавни ниво звучног притиска испитаног звучног извора М2 прелази дозвољени ниво за зону пословно-стамбених подручја, трговинско-стамбених подручја и дечија игралишта, за ноћ; меродавни нивои звучног притиска испитаних звучних извора М6, М7, М8 и М11 прелазе дозвољени ниво за зону Градски центар, занатска трговачка, административно-управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница, за ноћ.

Што се тиче нејонизујућег зрачења, извор нејонизујућег зрачења су далеководи, а заштита од њиховог електричног поља и магнетне индукције обезбеђује се у току пројектовања и погона далековода сходно домаћем законодавству и смерницама Светске здравствене организације (WHO). У оквиру обухвата Плана не постоји изграђена електроенергетска инфраструктура. Ван територије Плана, у правцу у правцу североистока, ваздушне удаљености од око 1800m, налази се трафостаница 110/35/10kV „Бело Поље“, на коју је планирано прикључење.

Извештај о испитивању нивоа излагања људи високофреквентним електромагнетним пољима у животној средини на територији општине Сурдулица за 2022.годину садржи измерене јачине електричног поља које потиче од свих извора нејонизујућег електромагнетног зрачења у околини у опсегу фреквенција 27MHz-3GHz са проширеном мерном несигурношћу (E_u) и укупни фактор изложености (TER).

По питању санитације, канализациона мрежа обухвата градско подручје, а отпадне воде се пречишћавају у УПОВ Алакинце. Постројење је изграђено 1980.г. а делимично реконструисано 1997.г. У сеоским насељима се користе септичке јаме, углавном непрописно изведене, што значи често изливање. У обухвату Плана није изграђен примарни водовод, фекална канализација ни атмосферска цевна канализација (кишне воде). С обзиром да за функционисање и рад планиране соларне електране није предвиђен стални боравак људи, Планом се не предвиђа изградња интерне фекалне мреже канализационог система.

Управљање *отпадом* - питање одлагања чврстог комуналног отпада није потпуно решено, пре свега на руралном подручју што проузрокује неконтролисано бацање смећа и формирање тзв. дивљих депонија. Недовољно регулисано питање прикупљања, транспорта, одлагања и третмана чврстог отпада представља један од значајних еколошких проблема на предметном планском подручју, што узрокује стварање дивљих депонија и притисак на животну средину. За сакупљање отпада задужено је комунално предузеће ЈП "Водовод" из Сурдулице. Међутим, рурална подручја су изостављена из система организованог сакупљања отпада, што за последицу има формирање већег броја локалних сметлишта (дивљих депонија). Сакупљени отпад се без сепарације и без предтретмана одлаже на већу дивљу депонију – општина Сурдулица користи депонију у насељеном месту Бубавица (К.О. Загужање) у државном власништву (око 587 880m³ отпада), као и једну у месту Дубрава (К.О. Алакинце) (око 2000m³ отпада), као и бројна мања сметлишта поред путева и водотокова. Регионалним планом управљања отпадом за Пчињски округ 2013.-2023.год. предвиђено је дугорочно одлагање комуналног отпада општина Сурдулица и Босилеград на Регионалној депонији „Метерис“ у Врању.

Према подацима Министарства заштите животне средине утврђено је да се у оквиру предметног обухвата не налазе севесо постројења/комплекси.

Нису индиковане нереверзибилне појаве угрожавања живота и здравља људи услед прекомерног загађења животне средине, нити неприхватљиво загађивање ваздуха и земљишта.

Важна ставка Плана је стимулација коришћења обновљивих извора енергије, у овом случају енергије сунца. Планско подручје препознато је као повољно за коришћење овог алтернативног извора енергије. Овим планским решењем ће се веома повољно утицати на унапређење квалитета животне средине, јер ће се електрична енергија добијати без сагоревања фосилних горива, што ће утицати на смањење емисије штетних материја у ваздух.

Производња електричне енергије у соларним електранама се заснива на обновљивом извору енергије и чистим технологијама, без ефеката на природно окружење и затечене екосистеме и нема агресивног односа према животној средини у току, након завршетка радова и током експлоатације.

1.4. Разматрана питања и проблеми заштите животне средине у Плану и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене

Критеријуми за одређивање могућих карактеристика значајних утицаја на животну средину планова и доношење Одлуке о изради стратешке процене садржани су у **Прилогу I Закона о Стратешкој процени**. Ови критеријуми заснивају се на: карактеристикама Плана и карактеристикама утицаја.

За доношење Одлуке о изради и обухвату Стратешке процене, уз примену осталих критеријума, посебно је важна идентификација проблема заштите животне средине планског подручја и могућност утицаја решења дотичног Плана на: природне ресурсе, ваздух, воду, земљиште, буку, повећање ризика од удеса, становништво, насеља, јавне службе и здравље, шумарство, ловство и риболов, пољопривреду и културно-историјско наслеђе, туристички развој, инфраструктурне и комуналне објекте, развој инфраструктурних коридора и коридора осталих техничких система, управљање чврстим комуналним и осталим типовима отпада и јачање институционалних способности за заштиту животне средине.

На основу процене стања животне средине на подручју Плана, посебно су разматрана следећа питања:

- заштита природе, природних ресурса и животне средине као приоритетне активности са којима ће бити усклађене све друге активности на подручју Плана;
- просторно-функционална интегрисаност и усклађен интегрисани развој и заштита природних вредности са окружењем.

Извештај о Стратешкој процени може се изјаснити о томе зашто поједина питања из области заштите животне средине нису била меродавна за разматрање. У конкретном случају као таква питања оцењени су:

- климатске промене и девастација озонског омотача – с обзиром да садашња и очекивана продукција CO₂ и других гасова са ефектом стаклене баште, или са утицајем на озонски омотач, на планском подручју није меродавна у негативном или позитивном смислу са становишта обавеза које наша земља има у односу на одговарајуће, релевантне међународне споразуме у вези климатских промена и заштите озонског омотача,
- јонизујуће и нејонизујуће зрачење – утицај постојећих и Планом предвиђених објеката који су извор јонизујућег зрачења није идентификован као значајан на нивоу овог Плана и Стратешке процене.

1.5. Приказ припремљених варијантних решења која се односе на заштиту животне средине у Плану, укључујући варијантно решење нереализовања Плана и најповољније варијантно решење са становишта заштите животне средине

У оквиру стратешке процене припремљена су два варијантна решења различитих планских активности која су од значаја за заштиту животне средине и одрживи развој планског подручја. Прво варијантно решење се односи на нереализовање Плана – сценарио нултог развоја, а друго представља решења Плана.

Варијантно решење 1: нереализовање Плана - сценарио нултог развоја

Нереализовањем Плана стање би се променило на следећи начин:

У области *пољопривредног земљишта и пољопривреде*:

- наставак даљег неконтролисаног заузимања неплодног пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе,

У области *шума и шумског земљишта*:

- непланско заузимање земљишта у друге сврхе.

У области *мониторинга и инвестирања* у заштиту животне средине:

- недовољно или делимично развијен систем мониторинга.

Варијантно решење 2: реализовање Плана

Реализовањем Плана стање би се променило на следећи начин:

У области *пољопривредног земљишта и пољопривреде*:

- рационална пренамена пољопривредног земљишта лошијег квалитета за интезивну пољопривредну производњу, ради коришћења најчистијег облика обновљивог извора енергије (енергије Сунца),

- побољшање веза између пољопривреде и других делатности.

У области *шума и шумског земљишта*:

- компензацијом у оквиру грађевинског земљишта за формирање зелених површина и коридора, пажљиво изабраним врстама које ће имати исти или слични утицај као и постојећа вегетација,

У области *заштите животне средине*:

- заштита животне средине повећањем коришћења енергије из обновљивих извора (соларна),

- унапређење и развој система мониторинга и катастра загађивача,

- веће улагање у програме заштите животне средине.

1.6. Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битне са становишта циљева и процене могућих утицаја стратешке процене

У поступку израде Плана и спровођења Стратешке процене обављен је широк круг консултација са заинтересованим и надлежним организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења већег броја субјеката.

II Општи и посебни циљevi и избор индикатора

Општи и посебни циљevi Стратешке процене утицаја дефинишу се у складу са циљевима и захтевима у погледу заштите животне средине у другим локалним плановима и програмима, циљевима заштите животне средине утврђеним на нивоу региона, Републике и на међународном нивоу, прикупљеним подацима о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у овом Плану. На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради Стратешке процене.

2.1. Полазишта и основе општих и посебних циљева

Оквирном границом Плана обухваћене су следеће катастарске парцеле:

1939,1940,1941,1942,1943,1944,1945,1946,1947/1,1947/2,1948,1949,1950,1951,1952,1953,1954,1955,1956,1957,1958,1959,1960,1961,1968,1969,1970,1971,1972,1973,1974,1975,1976,1977,1978,1979,1980,1981,1982,1983,1984,1985,1986,1987,1988,1989,1990,2009,2010,2011,2012,2013,2014,2015,2016,2017,2018,2233,2234,2235,2236,2237,2265,2266,2267,2268,2269,2270,2271,2272,2273,2274,2275,2276,2277,2278,2279,2280,2281,2282,2283,2284,2285,2315,2316,2324, делови КП 2311,2312,2313,2314,2331,2332, све у К.О.Алакинце;

1581,1582,1583,1584,1585,1586,1587,1588,1589,1590,1591,1592,1606,1607,1608,1609,1610,1611,1612,1613,1614,1615,1616,1617,1618,1619,1620,1621,1622,1623,1624,1625,1626,1627,1628,1629,1630,1631,1632,1633,1634,1635,1636,1637,1638,1639,1640,1641,1642,1643,1644,1645,1646,1647,1648,1649,1650,1651,1652,1653,1654,1655,1656,1657,1658,1659,1660,1661, делови КП 1672,1679,1680,1681,1682,1683, све у К.О.Дугојница;

КП 664,665,700,701,702,703, делови КП 812 и 813, све у К.О. Калабовце.

Овако одређена граница Плана, са оквирном површином обухвата око 44ха, је прелиминарна. Коначна граница ће се утврдити и дефинисати приликом припреме и верификације нацрта Плана.

Кључно полазиште за идентификацију општих циљева СПУ, као и основ/инпут дефинисања посебних циљева представљају одлике планског подручја које се односе на карактеристике животне средине на планском подручју.

2.2. Избор посебних циљева и индикатора

Посебни циљevi Стратешке процене представљају квантификацију и квалификацију општих циљева датих у облику смерница и акција (мера, радова, активности) којима ће се извршити њихова реализација. Посебни циљevi односе се на шире подручје Плана.

Република Србија је 2008. године усвојила Националну стратегију одрживог развоја („Службени гласник Републике Србије“, бр. 57/08) којом су дефинисани принципи и приоритети одрживог развоја и 76 индикатора да прате напредак Србије ка одрживом развоју. Ови индикатори су изабрани из сета индикатора УН, али се сви индикатори не прате у Србији. Индикатори су дефинисани и у Закону о Просторном плану Републике Србије („Службени гласник Републике Србије“, бр. 88/10). Такође, Правилник о Националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник Републике Србије“, бр. 37/11) прописује листу индикатора који се односе на животну средину који су овде коришћени. Индикатори Стратешке процене утицаја (Табела б.) су изабрани у складу са напред наведеним циљевима СПУ, на основу меродавних и суштинских одлика и садржаја области животне средине, заштите природних и непокретних културних добара на коју се процена односи и на основу индикатора Просторног плана

Републике Србије и Стратегије одрживог развоја Републике Србије, а који су у складу са „Основним сетом УН индикатора одрживог развоја“. Овај сет индикатора заснован је на концепту „узрок-последича-одговор“.

Индикатори за евалуацију утврђених циљева Стратешке процене су изабрани. Они проистичу из општих циљева Плана и представљају директан ослонац за идентификацију и мониторинг посебних циљева Стратешке процене. Циљеви и индикатори, рађени за потребе ове Стратешке процене дати су у Табели 6.

Табела 1. Циљеви и индикатори Стратешке процене

Област СПУ	Општи циљеви СПУ	Посебни циљеви СПУ	Индикатори
ВАЗДУХ	Ограничити ниво штетних материја у ваздуху	- Емисија штетних материја у ваздух не сме прекорачити прописане вредности	- Емисије честица чађи, сумпордиоксида и азотдиоксида - % употребе електричне енергије, гаса и енергије сунца
ЗЕМЉИШТЕ	Заштита и одрживо коришћење земљишта	- Без контаминације земљишта	- % контаминираних површина и пренамењених површина
ПРИРОДНЕ ВРЕДНОСТИ	Очување биодиверзитета и геодиверзитета	- Реализацијом Плана надокнадити губитке	- Број, близина и врста активности које могу утицати на биодиверзитет - % изгубљених врста у односу на регион

Посебни циљеви Стратешке процене налазе се у следећој Табели.

Табела 2. Ознаке посебних циљева Стратешке процене

Ред. бр.	Циљ СПУ
1.	Емисија штетних материја у ваздух не сме прекорачити прописане вредности
2.	Без контаминације земљишта
3.	Реализацијом Плана надокнадити губитке

III Процена могућих утицаја на животну средину

Процена могућих утицаја Плана на животну средину, према Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину, члан 15, садржи следеће елементе:

1. приказ процењених утицаја варијантних решења Плана повољних са становишта заштите животне средине са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;
2. поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења;
3. приказ процењених утицаја плана и програма на животну средину са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;
4. начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине, укључујући податке о: ваздуху, земљишту, клими, јонизујућем и нејонизујућем зрачењу, буци и вибрацијама, биљном и животињском свету, становништву, квалитету живота и здрављу људи, инфраструктурним, индустријским и другим објектима, или другим створеним вредностима;
5. начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја, кумулативна и синергијска природа утицаја).

3.1. Евалуација карактеристика и значаја утицаја стратешких опредељења

Циљ израде стратешке процене утицаја на животну средину је сагледавање могућих негативних утицаја/трендова на квалитет животне средине на подручју Плана и предвиђање смерница за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквире не стварајући конфликте у простору и водећи рачуна о капацитету животне средине на посматраном простору. Процена утицаја Плана, односно планских решења, извршена је у наставку Стратешке процене.

Извршена је евалуација значаја, просторних размера и вероватноће утицаја планских решења на животну средину на територији Плана. Значај утицаја процењује се у односу на величину утицаја и просторне размере на којима се може остварити утицај.

У табели 8. утицаји планских решења према величини промена оцењени су бројевима од -2 до +2, где се знак минус односи на негативне, а знак плус за позитивне промене.

Табела 3. Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Већи	- 2	У већој мери нарушава животну средину
Мањи	-1	У мањој мери нарушава животну средину
Нема утицаја	0	Нема директног утицаја или нејасан утицај
Позитиван	+1	Мање позитивне промене у животној средини
Повољан	+2	Повољне промене квалитета животне средине

У табели 9. приказани су критеријуми за вредновање просторних размера утицаја.

Табела 4. Критеријуми за вредновање просторних размера утицаја

Значај утицаја	Ознака	Опис
Регионални	Р	Могућ утицај на регионалном нивоу
Општински	О	Могућ утицај на општинском нивоу
Локални	Л	Могућ утицај локалног карактера

У табели 10. приказани су критеријуми за процену вероватноће утицаја.

Табела 5. Скала за процену вероватноће утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	С	Утицај сигуран
више од 50%	В	Утицај вероватан
мање од 50%	М	Утицај могућ

Додатни критеријуми могу се извести према времену трајања утицаја - привремени-повремени (П) и дуготрајни (Д) ефекти. На основу свих наведених критеријума врши се евалуација значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева СПУ.

У табели 11. извршен је избор планских решења која су укључена у процес мултикритеријумске евалуације (табела 12, 13, 14, 15) и на основу кога се идентификују стратешки значајни утицаји планских решења у односу на циљеве Стратешке процене (Табела 16).

Ред. бр.	Циљ СПУ
1.	Емисија штетних материја у ваздух не сме прекорачити прописане вредности
2.	Без контаминације земљишта
3.	Реализацијом Плана надокнадити губитке

Табела 6. Планска решења обухваћена проценом утицаја

Сектор	Планска решења
Коришћење природних ресурса	Обезбеђивање просторних и планских услова за потребе изградње соларне електране
Заштита животне средине	Смањење загађивања животне средине повећањем коришћења енергије из обновљивих извора (соларна)

Табела 7. Процена величине утицаја Плана на животну средину

Планска решења	Циљеви СПУ		
	1	2	3
Обезбеђивање просторних и планских услова за потребе изградње соларне електране	-1	-1	-1
Смањење загађивања животне средине повећањем коришћења енергије из обновљивих извора (соларна)	+2	+1	+1

* - критеријуми према табели 8.

Табела 8. Процена просторних размера утицаја Плана на животну средину

Планска решења	Циљеви СПУ		
	1	2	3
Обезбеђивање просторних и планских услова за потребе изградње соларне електране	О	Л	О
Смањење загађивања животне средине повећањем коришћења енергије из обновљивих извора (соларна)	Р	Р	Р

* - критеријуми према табели 9.

Табела 9. Процена вероватноће утицаја Плана на животну средину

Планска решења	Циљеви СПУ		
	1	2	3
Обезбеђивање просторних и планских услова за потребе изградње соларне електране	С	С	С
Смањење загађивања животне средине повећањем коришћења енергије из обновљивих извора (соларна)	С	М	В

* - критеријуми према табели 10.

Табела 10. Процена времена трајања утицаја Плана на животну средину

Планска решења	Циљеви СПУ		
	1	2	3
Обезбеђивање просторних и планских услова за потребе изградње соларне електране	Д	Д	Д
Смањење загађивања животне средине повећањем коришћења енергије из обновљивих извора (соларна)	Д	Д	Д

Табела 11. Збирни утицаји Плана на животну средину

Планска решења	Ранг утицаја у односу на циљеве СПУ			Образложење утицаја
	1	2	3	
Обезбеђивање просторних и планских услова за потребе изградње соларне електране	-10 С/Д	-11 С/Д	-10 С/Д	Наведено планско решење има у мањој мери дуготрајни утицај локалног и општинског карактера на одржавање квалитета ваздуха и заузимање земљишта
Смањење загађивања животне средине повећањем коришћења енергије из обновљивих извора (соларна)	+2/Р С/Д	+1/Р М/Д	+1/Р В/Д	Наведено планско решење има дуготрајан позитиван глобални утицај на животну средину

3.2. Кумулативни и синергетски ефекти

У складу са Законом о стратешкој процени (Члан 15) стратешка процена обухвата и процену кумулативних и синергетских ефеката. Значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности на подручју Плана.

Кумулативни ефекти настају када појединачна секторска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат.

Синергетски ефекти настају у интеракцији –синергији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја.

Предметном Стратешком проценом нису идентификовани значајни кумулативни ни синергетски утицаји који могу настати у интеракцији планираних и постојећих активности на подручју Плана.

3.3. Опис мера за предупређење и смањење негативних и повећање позитивних утицаја на животну средину

Концепција заштите животне средине подразумева унапређење квалитета живота и рада становника општине Сурдулица у свим сегментима просторног развоја кроз спровођење низа планских мера за заштиту воде, ваздуха и земљишта, што ће довести до еколошке повезаности и уређености простора. Физичка уређеност простора подразумева, пре свега инфраструктурну опремљеност простора у свим сегментима. Изградња објеката и извођење радова, односно уређење простора у обухвату Плана, може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине.

Очување квалитета живота и здравља људи на подручју Плана обезбедиће се адекватном имплементацијом планских решења, посебно успостављањем мониторинга параметара животне средине, реализацијом препорука и успостављањем инспекцијског надзора.

План даје следећи сет превентивних мера и правила за уређење и коришћење простора и грађење објеката по областима:

Заштита квалитета ваздуха

У домену заштите ваздуха предвиђају се следеће мере: ограничење или смањење емисија загађујућих материја, подстицање енергетске ефикасности у смислу што рационалнијег коришћења енергије; коришћење алтернативних енергетских извора (сунчеве енергије); обезбедити аутоматско пређење показатеља квалитета ваздуха; развој информационог система квалитета ваздуха са доступном базом података о актуелном и десетогодишњем стању квалитета ваздуха.; планирање одговарајућих техничких и технолошких решења којима се обезбеђује да емисија загађујућих материја у ваздух задовољава прописане граничне вредности дефинисане законском регулативом за све објекте из којих се емитују загађујуће материје; проширење и унапређење програма мониторинга и по потреби успостављање нових мерних станица и места ради добијања свеобухватне/тачне слике о квалитету ваздуха у обухвату Плана.

Очување и побољшање квалитета воде

У области очувања вода предвиђају се следеће мере: поштовање прописаног режима заштите подземних и површинских вода и предвиђање свих неопходних мера заштите вода и земљишта од загађивања у редовним и акцидентним ситуацијама; инфраструктурно опремање кроз изградњу система за прикупљање и одвођење отпадних вода; изградњу свих саобраћајних и манипулативних површина од водонепропусних материјала отпорних на нафту и нафтне деривате и са ивичњацима којима се спречава одливање воде на околно земљиште приликом њиховог одржавања или падавина; обезбеђивање контролисаног прихвата зауљених атмосферских вода са платоа, саобраћајница и паркинг простора и обезбеђење њиховог третмана у сепаратору уља и масти пре упупгања у градску канализацију за употребљене воде или други рецепијент у складу са законском регулативом; евидентирање и уклањање свих нелегалних и несанитарних депонија у обухвату Плана.

Заштита земљишта

Санација и рекултивација деградираних површина: преиспитивање постојећег концепта управљања комуналним и осталим отпадом и усаглашавање истог са важећом законском регулативом из ове области и програмом управљања отпадом у Републици Србији за период 2022-2031. године; изналагање могућности проширења програма мониторинга и успостављање нових мерних места ради добијања свеобухватне/тачне слике о квалитету земљишта у обухвату Плана; приликом подизања, пуштања у рад, коришћења, одржавања и реконструкције електране власник је дужан да са остацима отпадних материја и материјала поступа у складу са Законом о управљању отпадом, а у случају појаве отпада који има својства опасног, према одредбама Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада; уколико током извођења радова дође до изливања уља, горива или сличних материја, због квара на машинама, извођач треба да одмах обави санацију загађеног земљишта; уклањањем свих дивљих депонија и забраном неконтролисаног депоновања свих врста отпада.

Смањење нивоа комуналне буке

Примена одредаба Закона о заштити од буке у животној средини („Службени Гласник РС“, бр. 96/21), као и подзаконским актима донетим на основу тог закона; обезбеђивање израде пројеката и извођење техничких мера заштите у облику звучних баријера у складу са архитектонско-грађевинским карактеристикама објекта, којима се обезбеђује да бука која се емитује из техничких и других делова објекта при прописаним условима коришћења и одржавања не прекорачује прописане граничне вредности; дефинисање препорука и правила градње у погледу избора материјала, система и конструкција са звучном заштитом, чиме се омогућава да ниво буке не прелази дозвољене граничне вредности, при прописаним условима коришћења и одржавања уређаја и опреме.

Мере за управљање отпадом

У складу са одредбама члана 29. Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09- др. закон, 72/09- др. закон, 43/11- одлука УС, 14/16, 76/18 и 95/18- др. закон), отпад од соларних ћелија (нерециклабилан и токсичан) депоновати на место ван обухвата Плана које ће одредити надлежна служба; приликом подизања, пуштања у рад, коришћења, одржавања и реконструкције електране власник је дужан да са остацима отпадних материја и материјала поступа у складу са Законом о управљању отпадом, а у случају појаве отпада који има својства опасног, према одредбама Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада; у случају напуштања предметне локације, односно престанка рада соларне електране, инвеститор је обавезан да што је пре могуће евакуише инсталирану опрему, уклони све објекте и у целини санира локацију и доведе је у стање блиско првобитном; уколико током извођења радова дође до изливања уља, горива или сличних материја, због квара на машинама, извођач треба да одмах обави санацију загађеног земљишта.

Очување квалитета живота и здравља људи на подручју Плана обезбедиће се адекватном имплементацијом планских решења, посебно успостављањем мониторинга параметара животне средине, реализацијом препорука и успостављањем инспекцијског надзора.

IV Смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину

Чланом 5. став 1. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10) прописана је обавеза израде стратешке процене утицаја на животну средину. На локалном нивоу, за планове мањих просторних обима одлуку о стратешкој процени доноси орган надлежан за припрему Плана ако постоји могућност појаве значајних утицаја, што се утврђује према критеријумима датим у Прилогу 1. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину. Стратешком проценом Плана обухваћени су утицаји на животну средину и припремљене мере и решења заштите животне средине.

V Програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана

Успостављање ефикасног мониторинга предуслов је остваривања циљева Плана у области заштите животне средине, односно циљева Стратешке процене и представља један од основних приоритета имплементације Плана. Према Закону о заштити животне средине („Сл.гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18-др.закон и 95/18-др.закон), Влада доноси програм мониторинга на основу посебних закона за период од две године за територију Републике Србије, а јединица локалне самоуправе, односно општина, доноси програм праћења стања животне средине на својој територији, који мора бити усклађен са претходно наведеним програмом Владе. Међутим, наведени програми нису још увек реализовани на територији Плана.

Законом о Стратешкој процени утврђена је обавеза дефинисања програма праћења стања животне средине у току спровођења плана или програма за који се Стратешка процена ради. Законом је прописан и садржај програма мониторинга који, нарочито, садржи: 1) опис циљева плана и програма; 2) индикаторе за праћење стања животне средине; 3) права и обавезе надлежних органа; 4) поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја; 5) друге елементе у зависности од врсте и обима плана и програма. При томе, дата је могућност да овај програм може бити саставни део постојећег програма мониторинга који обезбеђује орган надлежан за заштиту животне средине. Такође, мониторинг би требало да обезбеди информације о квалитету постојећег извештаја које се могу користити за израду будућег извештаја о стању квалитета животне средине.

Кључни плански циљ је обезбеђење просторних услова за одрживи развој подручја Плана. Одрживи развој огледа се у обезбеђењу трајне и интегрисане заштите животне средине, одрживом коришћењу свих њених елемената, саобраћајно и инфраструктурно уређење и опремање, развој и модернизација саобраћајне инфраструктуре. Општи и посебни циљеви Плана, главна планска решења и њихов могући утицај на животну средину, детаљно су разрађени и предочени у претходним поглављима овог Извештаја. Циљеви Стратешке процене, који су повезани са циљевима Плана идентификовани су у поглављу I овог Извештаја. На истом месту утврђени су и индикатори, који представљају репер и ослонац за евалуацију утицаја и промена. Поједини индикатори нису могли бити квантитативно проверени, те је процена у обзир узимала квалитативно вредновање појединих параметара животне средине.

Кључне области мониторинга су природне вредности (биодиверзитет, геонаслеђе, предео, шуме), ваздух, вода, земљиште и бука.

Систем мониторинга узима у обзир два извора информација и то:

- податке о стању животне средине, који су прибављени у поступку израде и реализације различитих пројеката на подручју Плана (водоснабдевања, канализације, саобраћаја, енергетске и саобраћајне инфраструктуре, комуналне инфраструктуре, заштите, санације и унапређења биодиверзитета, предела, шума, и др.) и подацима добијеним од стране надлежних институција;
- подацима заснованим на прописима и утврђеним различитим програмима *редовног мониторинга* животне средине на републичком и/или локалном нивоу.

5.1. Мониторинг систем за контролу квалитета вода

Основни документ за мониторинг квалитета вода је Годишњи програм мониторинга квалитета вода који се на основу члана 108. и 109. Закона о водама утврђује уредбом Владе на почетку календарске године за текућу годину. Програм реализује републичка организација надлежна за хидрометеоролошке послове и он обухвата месечна, недељна или дневна мерења и осматрања водотока, акумулација, изворишта од посебног значаја и једнократна годишња испитивања квалитета седимената, као и годишња испитивања подземних вода. Кроз имплементацију Плана утврдиће се обавеза проширења мреже осматрачких места, а институције одговорне за спровођење тих додатних обавеза мониторинга квалитета вода биће накнадно одређене од стране јединица локалне самоуправе. Препоручује се и утврђивање субјеката деловања у случају удеса са последицама на квалитет вода, као и начин поступања у таквим ситуацијама. Неопходно је проширење пунктова/профила из мреже осматрачких места на којима се врши узорковање и испитивање квалитета вода.

Сходно Закону о водама („Сл. гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон), за државни односно надзорни мониторинг вода, који обухвата запремину, водостаје и протицаје до степена значајног за еколошки потенцијал и параметре (биолошке, хемијске, физичко-хемијске и хидроморфолошке) еколошког потенцијала одговорна је Агенција за заштиту животне средине.

5.2. Мониторинг систем за контролу квалитета ваздуха

Правни основ за праћење квалитета ваздуха представља Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, 135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др.закон, 43/11 – одлука УС, 14/16, 76/18 и 95/18 – др. закон), Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“ бр. 36/09, 10/13 и 26/21- др.закон) и Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13).

Стандарди и методе мониторинга ваздуха прописани су Правилником о граничним вредностима, методама мерења имисије, критеријумима за успостављање мерних места и евиденцији података („Службени гласник РС“ бр. 54/92, 30/99, 19/06), који је донет на основу Закона о заштити животне средине. Предмет систематског мерења су одређене неорганске материје (сумпордиоксид, чађ, суспендоване честице, азотдиоксид, приземни озон, угљемоноксид, хлороводоник, флуороводоник, амонијак и водониксулфид), таложне материје из ваздуха, тешки метали у суспендованим честицама (кадмијум, манган, олово, жива, бакар), органске материје (угљендисулфид, акролеин и др), канцерогене материје (арсен, бензен, никл, винилхлорид). Такође, правилником су прописане и материје које дефинишу стање имисије упозорења и епизодно загађење, места и динамику узорковања, као и граничне вредности наведених загађујућих материја.

Подручје Плана не поседује станицу за мерење имисије основних и загађујућих материја. Неопходно је успоставити мониторинг на минимално једном месту на подручју Плана.

5.3. Мониторинг систем за контролу квалитета земљишта

Основе мониторинга земљишта намењеног пољопривредној производњи постављене су Законом о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“ бр. 62/06, 65/08-др.закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18- др.закон) и односе се на испитивање количина опасних и штетних материја у том земљишту и води за наводњавање, а према програму који доноси Министар надлежан за послове пољопривреде. То испитивање могу обављати стручно и технички оспособљена и од стране надлежног министарства овлашћена правна лица (предузећа, привредна друштва и др.). Министар, такође, прописује дозвољене количине опасних и штетних материја и метод њиховог испитивања. Контрола плодности обрадивог пољопривредног земљишта и количине унетог минералног ђубрива и пестицида врши се по потреби, а најмање једном у пет година. Те послове може обављати регистровано, овлашћено и оспособљено правно лице, а трошкове сноси власник, односно корисник земљишта. Уз извештај о обављеним испитивањима обавезно се даје препорука о врсти ђубрива које треба користити и најбољим начинима побољшања хемијских и биолошких својстава земљишта.

Заштита пољопривредног земљишта, као и мониторинг његовог стања обавезан су елемент пољопривредних основа, чији су садржај, начин израде и доношења регулисани члановима од 5-14 Закона о пољопривредном земљишту. Истим законом предвиђено је спровођење Стратешке процене пољопривредних основа.

Праћење стања тла у односу на ерозионе процесе, посебно спирања и акумулирања материјала дејством воде, значајан је инструмент успешне заштите како пољопривредног, тако шумског и осталог земљишта, што је као експлицитна обавеза уграђено у Закон о пољопривредном земљишту и Закон о шумама („Сл. гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18–др. закон) и као начелна обавеза у Закон о заштити животне средине. С обзиром на то да очекивана реализација појединих планских решења може изазвати постојеће ерозионе процесе на подручју Плана, планирање и спровођење мониторинга биће обавеза локалних самоуправа на подручју Плана.

Мониторинг земљишта уређен је Законом о заштити земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 112/15) као обавеза државе и локалне самоуправе и његово успостављање треба да допринесе заштити овог подручја. Планом се препоручује доследна примена мера заштите животне средине прописаних законом, посебно мера које се односе на испуштање (емисију) загађујућих, опасних и штетних материја у воду и земљиште, одлагање и елиминацију отпада, антиерозионе и противпожарне заштите, рекултивацију и ремедијацију, како подстицајног тако и репресивног карактера.

5.4. Мониторинг буке

Мониторинг буке врши се систематским мерењем, оцењивањем или прорачуном одређеног индикатора буке, у складу са Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС“, бр. 96/21). Процена, праћење и контрола нивоа буке одвија се на нивоу републике или јединица локалне самоуправе. Подаци из мониторинга буке саставни су део јединственог информационог система животне средине у складу са законом којим се уређује заштита животне средине.

5.5. Мониторинг природних вредности

Основни циљ је успостављање система праћења стања биодиверзитета, односно природних станишта и популација дивљих врста флоре и фауне на копну и у води, превасходно осетљивих станишта и ретких, угрожених врста, али и праћење стања и промена предела и објеката геонаслеђа. Сва наведена надгледања су у директној надлежности Завода за заштиту природе Србије, а на основу средњерочних и годишњих програма заштите природних добара. Минимумом генералног мониторинга сматра се надгледање природних вредности једном годишње, а појединачне активности на мониторингу се организују према потреби, у случају непредвиђених промена које могу имати значајније негативне ефекте.

Мониторинг шума и шумског земљишта врши ЈП „Србијашуме“ заједно са научним институцијама које се баве овом области, при чему се утврђују негативни утицаји или негативне промене као што су сушење шума, пожари, болести шума и др.

VI Приказ коришћене методологије и тешкоће у изради Стратешке процене

Закон о Стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10) одражава/прихвата савремене европске методолошке и процедуралне оквире садржане у Европској директиви о процени утицаја појединих планова и програма на животну средину (Directive 2001/42/EC of the European Parliament and the Council of June, 27th 2001, on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment). С друге стране, постоји и проблем непостојања детаљније разраде и верификације јединствене методологије за израду овакве врсте процене, те су због тога, за потребе израде Стратешке процене коришћена инострана искуства, односно смернице, упутства и практични примери.

У току израде Стратешке процене, обрађивач се сусрео и са проблемом веома скромне информационе основе о животној средини. Информациона основа која је коришћена за Стратешку процену највећим делом је преузета из документационе основе овог Плана, Просторног плана јединице локалне самоуправе, као и података добијених од надлежних институција.

Основну тешкоћу у спровођењу Стратешке процене и изради Извештаја представљао је недостатак званичне, детаљно прописане јединствене методологије, на нивоу правилника. Зато је ова Стратешка процена извршила вредновање и поређење алтернатива/опција са аспекта *могућих значајних утицаја* на животну средину.

VII Приказ начина одлучивања

Предложена варијантна решења су вреднована са аспекта могућих негативних утицаја и ефеката у простору и капацитета за њихово спречавање и ограничавање. У Нацрту Плана дефинисана је намена и организација простора, просторни капацитети и услови за реализацију планиране намене, односно изградња соларног парка, смернице, мере и услови заштите животне средине.

При процени могућих утицаја вредновани су негативни утицаји и негативни ефекти због:

- ризика од загађивања животне средине услед неадекватног (неконтролисаног) управљања простором и могућих емисија у ваздух, подземне воде, земљиште;
- ризика од загађивања животне средине услед неадекватне инфраструктурне и комуналне опремљености простора (генерисање отпада и отпадних вода, појаве буке, загађења ваздуха, земљишта, подземних вода);
- губитак могућности за реализацију пројекта соларна електрана и коришћења Сунчеве енергије подручја, као обновљив извор енергије.

При процени могућих утицаја вредновани су позитивни ефекти и разматрани су са аспекта:

- остваривање концепта дугорочног одрживог развоја предметног подручја и могућност коришћења Сунчеве енергије подручја као обновљивог извора енергије, односно максимална искоришћеност инсолације (осунчање) подручја, као и укупно и дифузно озрачење хоризонталне плоче, у складу са савременим техникама и технологијама из области електро енергетике;
- контроле емисија у ваздух;
- унапређења животне средине, са аспекта управљања отпадним водама (комуналне, атмосферске и зауљене), заштите подземних вода и земљишта од загађивања директно и заштите здравља становништва директно и индиректно;
- реализације планиране комуналне инфраструктуре на подручју Плана;
- заштита од појаве прекомерне буке и нејонизујућег зрачења, посебно у зонама осетљивих рецептора;
- обавезног контролисаног управљања отпадом;
- обавезног мониторинга животне средине.

Прво варијантно решење се односи на нереализовање Плана – сценарио нултог развоја, а друго представља реализацију планских решења самог Плана. Због позивних ефеката планских активности која су од значаја за заштиту животне средине и одрживи развој планског подручја приступа се изради и реализацији Плана са аспекта варијантног решења 2.

Начини одлучивања по питањима заштите животне средине зависе од великог низа фактора, а првенствено од значаја позитивних и негативних утицаја планских решења на здравље људи, социјални и економски развој и животну средину. С тим у вези, неопходна је партиципација свих заинтересованих друштвених група и то: инвеститора (бизнис сектора), локалне и републичке управе, становника и невладиног сектора. Међутим, за ефикасније остваривање апсолутне партиципације на свим нивоима неопходно је остваривање сталне сарадње између свих актера у процесу, које се неће сводити на раније заступљене форме јавних расправа и јавних увида које најчешће нису давале одговарајуће резултате. На територији Плана координациону функцију ће обављати локалне управе (уз активно учешће републичких завода за заштиту природе и споменика културе, надлежних министарстава, јавних предузећа, и др).

Закон о Стратешкој процени дефинише учешће заинтересованих органа и организација, који могу да дају своје мишљење у року од 15 дана од дана пријема захтева за давање мишљења. Пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о Стратешкој процени, орган надлежан за припрему Плана обезбеђује учешће јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени. Орган надлежан за припрему Плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину Извештаја и достављање мишљења, као и о времену и месту одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења Плана. Орган надлежан за припрему Плана израђује извештај о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности који садржи сва мишљења о Стратешкој процени, као и мишљења датих у току јавног увида и јавне расправе о Плану. Извештај о Стратешкој процени доставља се заједно са Извештајем о стручним мишљењима и јавној расправи републичком органу надлежном за заштиту животне средине на оцењивање. Оцењивање се врши према критеријумима из прилога II Закона. На основу ове оцене орган надлежан за заштиту животне средине даје своју сагласност на Извештај о стратешкој процени у року од 30 дана од дана пријема захтева за оцењивање.

После прикупљања и обраде свих мишљења, на основу којих се формира финална верзија Плана, орган надлежан за припрему Плана доставља Извештај о Стратешкој процени заједно са или непосредно након Нацрта плана надлежном органу на одлучивање.

VIII Учешће заинтересованих страна у поступку израде и разматрања Извештаја о Стратешкој процени

Консултације и учешће јавности су једна од основних и обавезних одредница процеса Стратешке процене. Приликом израде овог Плана и спровођења Стратешке процене, остварена је потребна сарадња са свим меродавним републичким органима (ресорним министарствима, Заводом за заштиту природе Србије, јавним предузећима и др.), као и са органима и службама локалне самоуправе. Учешће јавности је обезбеђено кроз јавно излагање, односно стављање на увид и расправу овог Извештаја, заједно са Нацртом Плана.

IX Закључци - завршни, нетехнички резиме

9.1. Приказ закључака Извештаја о Стратешкој процени утицаја на животну средину

Према Закону о Стратешкој процени, закључци до којих се дошло приликом израде Извештаја о Стратешкој процени чине обавезни садржај тог Извештаја и треба да буду представљени на начин разумљив јавности. Логика тог захтева одражава један од пет суштинских принципа Стратешке процене: начело партиципације интересних група (јавности) у планирању и доношење стратешких одлука које се тичу животне средине (према принципима Архуске конвенције). Приказани закључци одражавају чињенице, решења и мере који чине садржај Плана, као и резултате до којих се дошло у поступку Стратешке процене.

У поступку израде Плана и спровођења Стратешке процене обављен је широк круг консултација са заинтересованим и надлежним организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења већег броја субјеката.

У поступку спровођења поступка Стратешке процене и израде Извештаја закључено је следеће:

1. Обавеза спровођења Стратешке процене утврђена је на основу Одлуке о изради Плана детаљне регулације соларног парка „Алакинце“ („Сл. лист Града Врања“ бр. 99/23).

2. Плански основ за израду Плана представљају Друге измене и допуне Просторног плана општине Сурдулица („Сл. гласник града Врања" бр. 34/12 и 11/23) којима је прописана обавеза даље планске разраде планом детаљне регулације и по којима значајан ресурс обновљивог извора енергије представља коришћење енергије сунца за производњу електричне енергије, за шта постоје природне предиспозиције појединих делова општине Сурдулица.

3. Непосредни предмет Плана представља обезбеђивање просторних и планских услова за потребе изградње соларне електране и просторно уређење.

План се израђује за подручје чијом су оквирном границом Плана обухваћене следеће катастарске парцеле:

1939,1940,1941,1942,1943,1944,1945,1946,1947/1,1947/2,1948,1949,1950,1951,1952,1953,1954,1955,1956,1957,1958,1959,1960,1961,1968,1969,1970,1971,1972,1973,1974,1975,1976,1977,1978,1979,1980,1981,1982,1983,1984,1985,1986,1987,1988,1989,1990,2009,2010,2011,2012,2013,2014,2015,2016,2017,2018,2233,2234,2235,2236,2237,2265,2266,2267,2268,2269,2270,2271,2272,2273,2274,2275,2276,2277,2278,2279,2280,2281,2282,2283,2284,2285,2315,2316,2324, делови КП

2311,2312,2313,2314,2331,2332, све у К.О.Алакинце;

1581,1582,1583,1584,1585,1586,1587,1588,1589,1590,1591,1592,1606,1607,1608,1609,1610,1611,1612,1613,1614,1615,1616,1617,1618,1619,1620,1621,1622,1623,1624,1625,1626,1627,1628,1629,1634,1635,1636,1637,1638,1639,1640,1641,1642,1643,1645,1646,1647,1648,1649,1650,1651,1652,1653,1654,1655,1656,1657,1658,1659,1660,1661, делови КП 1672,1679,1680,1681,1682,1683, све у К.О.Дугојница; КП 664,665,700,701,702,703, делови КП 812 и 813, све у К.О. Калабовце.

Овако одређена граница Плана, са оквирном површином обухвата око 44ха, је прелиминарна.

4. Основни циљ израде Плана је стварање планског основа за изградњу инфраструктурног постројења соларне електране у границама обухвата Плана и прикључење на постојећи дистрибутивни систем електричне енергије (ДСЕЕ).

Као кључни циљеви дефинисани су:

- анализа просторних и функционалних могућности и ограничења за изградњу планираних садржаја;
- дефинисање организације комплекса и правила за изградњу свих планираних садржаја;
- дефинисање начина повезивања инфраструктурног постројења на дистрибутивни систем електричне енергије (ДСЕЕ)

- дефинисање услова за инфраструктурно и друго опремање простора и прикључење на саобраћајну мрежу у окружењу;
- сагледавање утицаја планираног комплекса на природну средину, насеља у непосредном и ширем окружењу, путну и инфраструктурну мрежу и дефинисање услова заштите простора.

5. Кроз Стратешку процену извршена је анализа природног потенцијала, степена девастације појединих предела природним и антропогеним утицајем, интереса свих меродавних сектора и субјеката развоја на националном, републичком, регионалном и локалном нивоу.

6. У току израде Стратешке процене размотрена су решења у следећим планским областима: заштита и коришћење природних ресурса и смањење загађивања животне средине.

7. Без обзира на нормативна и методолошка ограничења, успешно је реализован модел селекције (раздвајања) значајних утицаја од оних који, на нивоу израде Плана и спровођења Стратешке процене, нису значајни. Као значајни утицаји разматрани су они који могу изазвати интензивне/битне и неповратне (без могућности репарације) промене природних и културних вредности, природних ресурса и здравља становништва (квалитет живота) у негативном и позитивном смислу. У оквирима ових утицаја вршено је и детерминисање мера за њихово неутралисање.

8. Изабрана планска решења нису увек била најповољнија са становишта еколошког интереса, због објективне околности да планирање простора равноправно мора укључити и развојни интерес. Због тога је и формиран низ мера (у првом реду мониторинг стања животне средине) којима ће евентуални негативни еколошки аспекти планских решења бити значајније умањени.